

Gezondheidszorgbegroting 2023

Voorstel van de regeringsdelegatie aan de Algemene Raad van het RIZIV

17 oktober 2022

1. Context

De Covid-19 pandemie heeft veel van de samenleving gevergd, in het bijzonder ook van de zorgverleners en de -instellingen. We worden inmiddels met een nieuwe financiële en economische crisis geconfronteerd, waarvoor ook de gezondheidszorg niet immuun is.

Het is ondenkbaar dat we een **begroting 2023** voor de ziekteverzekering opstellen zonder gerichte maatregelen om zowel patiënten als zorgverleners en -instellingen te helpen de crisis het hoofd te kunnen bieden.

In het kader van de werkzaamheden **meerjarentraject RIZIV** werden drie prioritaire gezondheidszorgdoelstellingen gedefinieerd, met name: toegankelijkheid, geestelijke gezondheidszorg en geïntegreerde zorg. In de huidige omstandigheden is het logisch dat in eerste instantie ingezet wordt op de **toegankelijkheid**. Dit is conform het regeerakkoord dat stelt dat "*de wettelijke groeinorm niet enkel zal dienen ter financiering van het volume-effect in de vraag maar ook nieuwe zorginitiatieven mogelijk moet maken die mee ten dienste staan van het realiseren van de vooropgestelde gezondheidszorgdoelstellingen en het verlagen van de patiëntenfactuur*". We moeten vermijden dat patiënten langs de gezondheidskostenkant nog bijkomend belast worden. In het bijzonder moeten we ervoor zorgen dat de beschermingsmechanismen (voorkeurregeling, derde betalende en maximumfactuur) hun volle effect behouden en dat facturen voor bijkomende kosten (niet vergoede prestaties, supplementen) zo veel mogelijk worden vermeden. De reeds lopende werven op de andere grote gezondheidszorgdoelstellingen (geestelijke gezondheidszorg, geïntegreerde zorg) worden ondertussen op kruissnelheid gebracht. Tevens wordt uitvoering gegeven aan de principes van het meerjarentraject en wordt het actuele conventiemodel in die context doorgelicht.

Toegankelijkheid betekent ook zorgen voor een **voldoende aanbod zorgverleners die de tarieven respecteren**. De hoge inflatie veroorzaakt hogere directe kosten voor de zorgverleners (lonen van hun personeel, energie- en andere beroepskosten, private kosten), die met vertraging worden verrekend in de van toepassing zijnde indexmechanismes. Er zijn sterke indicaties dat de inflatie in de komende maanden nog hoog zal zijn terwijl de compensatie ervan pas in januari 2024 gebeurt. Hoewel dit geen exclusief probleem is in de gezondheidszorg, dient vermeden te worden dat geconventioneerde zorgverstrekkers daardoor onder te zware financiële druk zouden komen.

Dat belet niet dat op de omvangrijke **indexmassa** ruimte kan worden gevonden om keuzes te maken inzake prioritaire bestedingen binnen de sector en op het versterken van de conventiegraad.

Het regeerakkoord stelt tevens dat "*de regering er niet alleen zal op toezien dat onze gezondheidszorg structureel voldoende en solidair wordt gefinancierd, maar ook dat de **doelmatigheid** en kwaliteit, op basis van wetenschappelijke feiten en de noden van de patiënt, wordt verhoogd*". Dit is de gezamenlijke

verantwoordelijkheid van alle actoren in de zorg. Dit veronderstelt permanent bijsturen, om onder meer overconsumptie aan te pakken, en te investeren in nieuwe noden.

De regering heeft besloten om in 2023 niet-recurrente middelen te voorzien buiten begrotingsdoelstelling, zowel voor de covid-kosten als om de fors gestegen energiekosten voor de ziekenhuizen eenmalig te compenseren. Deze middelen worden gecibleerd ingezet zodat die investering ook bijdraagt aan onze hoofdprioriteit van bescherming van de gezinnen.

De regering besliste om zowel in 2023 als in 2024 bijkomend te investeren in een aantal noodzakelijke en gewenste gezondheidsmaatregelen die niet binnen het kader van de globale begrotingsdoelstelling kunnen worden gefinancierd. In dat kader wordt de groeinorm in 2024 eenmalig verlaagd tot 2 procent in plaats van 2,5 procent. De groeinorm komt in 2025 terug op zijn normale niveau.

2. Voorstel van het Verzekeringscomité van 3 oktober 2022

Op maandag 3 oktober 2022 keurde het Verzekeringscomité van het RIZIV met een twee derde meerderheid een voorstel voor de begroting van de geneeskundige verzorging 2023 goed.

Het voorstel (nota CGV 2022-282) is conform de wettelijke bepalingen. Het legt de prioriteit op zowel de toegankelijkheid van de zorg als op initiatieven die bijdragen tot het welbevinden van de zorgverleners. Het doet dit vanuit de bekommernis dat absoluut vermeden moet worden dat gezinnen in de actuele crisis zorg uitstellen of erger nog afstellen omwille van oplopende kosten. Het voorstel zet daarom in zowel op de bescherming van patiënten als op de ondersteuning van zorgverleners, met specifieke aandacht voor volledig geconventioneerde zorgverleners die inspanningen leveren om toegankelijke zorg aan patiënten te leveren. Het Verzekeringscomité stelt voor dat zij met een kostencompensatie ondersteund worden voor de oplopende kosten.

Het Verzekeringscomité is voorts van oordeel dat de sectoren de toegekende indexmassa deels kunnen invullen als beleidsmassa, via vb. selectieve indexverhogingen waar nodig en wenselijk.

Het Verzekeringscomité vraagt dat het besparingstraject van de farmaceutische sector zoals opgenomen in het regeerakkoord onverminderd wordt uitgevoerd. Het engageert zich voorts om een inspanning van 20 miljoen in 2023 (80 miljoen op kruissnelheid) in het kader van appropriate care te realiseren, en dit over alle sectoren heen. Deze maatregelen moeten een definitief karakter hebben met een duurzame structurele impact.

Het Verzekeringscomité dringt er bij de regering op aan tijdelijke middelen te voorzien buiten de begrotingsdoelstelling, enerzijds om de covid-uitgaven te dekken en anderzijds om de stijgende energiefactuur eenmalig op te vangen, in het bijzonder voor de ziekenhuizen. Het roept op tot een grondige aanpak en een structureel antwoord op de problematiek van de bestaande indexmechanismen binnen de ziekteverzekering die te traag regeren op de ongeziene inflatie.

Het Verzekeringscomité verzoekt de Regering en het RIZIV om met alle betrokken actoren een breed overleg met concrete maatregelen over de toekomst van het conventiemodel te voeren. Het jaar 2023 moet worden gebruikt om de overeenkomst te herzien en maatregelen te nemen die ons in staat stellen om aan het eind van het jaar te beginnen onderhandelen over nieuwe overeenkomsten en akkoorden op een nieuwe basis.

3. Voorstel van de regeringsdelegatie aan de Algemene Raad - Begroting van de verzekering voor geneeskundige verzorging 2023, globale begrotingsdoelstelling en partiële begrotingsdoelstellingen

3.1. Globale begrotingsdoelstelling voor het jaar 2023

Overeenkomstig artikel 40 van de GvU-wet, wordt de globale begrotingsdoelstelling voor het jaar 2023 vastgesteld op 35.285.295 duizend euro.

Conform de van toepassing zijnde indexmechanismes wordt een bedrag van 1,475 miljard euro voorzien voor de indexering van de honoraria van de zorgverleners (+8,14%). Deze indexmassa blijft integraal gevrijwaard. De akkoorden- en overeenkomstencommissies worden aangemoedigd om hun indexmassa deels in te zetten voor nieuw beleid binnen de eigen sector, dit ook met het oog op het bevorderen van de conventiegraad.

De regeringsdelegatie neemt acte van het feit dat het RIZIV -in het kader van de problematiek dat de bestaande indexmechanismen binnen de ziekteverzekering te traag reageren op de ongeziene inflatieten laatste tegen eind maart 2023 een gestoffeerde analyse maakt van de huidige indexmechanismen en mogelijke alternatieven. Daarbij zal stilgestaan worden bij de voor- en nadelen van elk systeem; en een budgettaire impactanalyse opgesteld worden.

3.2. Technische correcties

Er wordt een technische correctie aangebracht in de ramingen van september 2022 van het RIZIV voor 2023:

- de ramingen met betrekking tot juridische geschillen in het Budget van de Financiële Middelen worden verlaagd met 20 miljoen euro in 2023; dit bedrag wordt uitgesplitst in 15.446 duizend euro voor het RIZIV-gedeelte en 4.554 duizend euro voor het Staatsgedeelte ;
- het bedrag aan uitgaven voor internationale verdragen wordt voor 2023 met 60 miljoen euro verlaagd.

Dit bedrag van 80 miljoen euro voor 2023 zal niet gefinancierd worden en zal bijdragen tot een verbetering van het begrotingssaldo van de federale regering.

3.3. Gereserveerde bedragen

De maatregelen die het Verzekeringscomité op 3 oktober 2022 heeft voorgesteld, evenals eventueel eerder besliste maatregelen, zullen niet allen in werking treden op 1 januari 2023. Een bedrag van 40 miljoen euro zal dus niet besteed worden in 2023, een bedrag dat zal bijdragen tot de verbetering van het begrotingssaldo van de federale regering. Het zal daar ook volgens dezelfde modaliteiten als voordien van de begrotingstwaalftden worden afgetrokken. Deze gereserveerde bedragen zullen in 2023 continu gemonitord worden.

Vanaf 2024 wordt eveneens een technische correctie doorgevoerd binnen en buiten de RIZIV-begrotingsdoelstelling gezondheidszorg ten belope van 125.000 kEUR. De maatregelen die in dit kader aan de Algemene Raad worden voorgelegd om dit bedrag te bereiken zullen voorafgaandelijk worden gevalideerd door de Ministerraad.

3.4. Drugbeleid

Conform de notificaties van de Ministerraad van 14 september 2022 rond een geïntegreerd drugbeleid in het kader van het dossier bestuurlijke handhaving, worden volgende bedragen extra toegekend voor:

- het versterken van de A-diensten voor 20 GGZ netwerken: 3.850 duizend euro in 2023 (en 7.550 duizend euro in 2024) via het Budget Financiële Middelen; het bedrag 2023 wordt uitgesplitst in 2.973 duizend euro in rubriek 12a (Verpleegdag) en 877 duizend euro in het deel Wet ziekenhuizen;
- een extra ondersteuning van de art. 56 projecten: 600 duizend euro in 2023 (en 800 duizend euro in 2024).

3.5. Crisismaatregelen 2023

We beleven uitzonderlijke tijden, die uitzonderlijke en gerichte maatregelen vergen.

1. De **covid-crisis** is nog niet achter de rug, en het blijft onzeker hoe het virus zich in 2023 zal gedragen, en wat de impact zal zijn op de bevolking in het algemeen en de gezondheidszorg in het bijzonder. Dit veronderstelt nog steeds een aanpak gedreven vanuit volksgezondheid, met inzet op surveillance, opvolging,... We zitten nog niet een gestabiliseerde fase waarin de impact van covid voorspelbaar is, en de uitgaven ingeschat en structureel verankerd kunnen worden. Voor 2023 wordt daarom een provisie van 100 miljoen euro (waarvan 61 miljoen ingeschreven als provisie in de begroting gezondheidszorg) buiten de begrotingsdoelstelling voorzien om de kosten gelinkt aan COVID-19 ten laste te nemen. De huidige maatregelen zullen geregeld worden geëvalueerd (ook op de volumes en de prijzen). Het beleid t.a.v. Covid wordt vanaf 2024 volledig ingekanteld in reguliere begrotingen.
2. De **energiecrisis** treft de **ziekenhuissector** -een zeer energie-intensieve sector- hard, zoals ook de Europese Commissie opmerkt. Het gaat om uitzonderlijke kosten die boven op de normale kostenevolutie van de gezondheidszorg komen. Daarom wordt een compensatie ten belope van 80 miljoen euro voorzien voor de eerste jaarthelft 2023. Tegen 30 juni 2023 zal geëvalueerd worden of er, als gevolg van de energieprijzen, bijkomende middelen moeten worden vrijgemaakt.. Deze compensatie wordt buiten de begroting van de ziekteverzekering gehouden, en exogeen gefinancierd. Het gaat om een grote bijkomende inspanning van de regering, goed wetende dat de energiecrisis iedereen hard treft. Van de ziekenhuissector wordt dan ook gevraagd maatschappelijke verantwoordelijkheidszin aan de dag te leggen. De bijkomende inspanning moet bijdragen tot de bescherming van de gezinnen en stimuli inbouwen voor geconventioneerde artsen. Daarom worden volgende voorwaarden -zoals reeds besproken met de sector- aan dit steunpakket gekoppeld
 - de stijgende verwarmingskosten van al dan niet door het BFM gefinancierde diensten mogen niet worden doorgerekend aan de patiënten, noch in de vorm van een verhoging van de kamersupplementen, noch in een verhoging van de ereloonsupplementen;
 - de stijgende verwarmingskostenkosten van de door het BFM gefinancierd diensten mogen niet gecompenseerd worden via een verhoging van de afdrachten op de (volledig en partieel) geconventioneerde artsen; noch mogen de gestegen energiekosten van niet -BFM diensten worden doorgerekend aan geconventioneerde artsen

Het bedrag wordt toegekend op basis van het aantal erkende bedden.

De sector wordt aangespoord om – in samenwerking met de deelstaten en de federale overheid- het initiatief te nemen om een reflectie aan te gaan over een duurzaamheidsbeleid met het oog op het verminderen van het energieverbruik.

3. Niet enkel de ziekenhuizen, maar de hele zorgsector wordt getroffen door de oplopende kosten, onder meer voor personeel, energie,.... De voorziene indexmechanismes vangen dit slechts met vertraging op. De energie- en kosten crisis treft de hele bevolking. We moeten vermijden dat geconventioneerde zorgverleners die de tarieven respecteren, deconventioneren en dat zo de gezondheidszorgkosten voor de patiënten verder oplopen. Daarom wordt binnen de begroting van de ziekteverzekering 100 miljoen vrijgemaakt voor een **structurele kostencompensatie** voor volledig geconventioneerde zorgverleners, conform het voorstel van het Verzekeringscomité (zie punt 3.7). Dit op basis van art.54, §7 van de ZIV-wet. Dit artikel luidt als volgt: *“Naast de voordelen die in het raam van het sociaal statuut overeenkomstig de hier voren bedoelde bepalingen worden toegekend, kan de Koning, na advies van de Nationale Commissie artsen-ziekenfondsen, de Nationale Commissie tandheelkundigen-ziekenfondsen of van de overeenkomstencommissie van de betrokken sector, bij besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, andere voordelen toekennen aan alle of aan sommige categorieën van zorgverleners die geacht worden te zijn toegetreden tot de termen van het akkoord of van de overeenkomst, en de voorwaarden en toepassingsregelen terzake bepalen”*.

De Algemene Raad koppelt volgende voorwaarden aan deze tegemoetkoming:

- de kostencompensatie wordt enkel toegekend aan volledig geconventioneerde zorgverleners voor wat betreft hun ambulante praktijk, en dus zorgverleners van wie het al dan niet kunnen vragen van ereloon supplementen gekoppeld is aan de conventiestatus, en niet enkel aan de kamerkeuze van de patiënt;
- ze wordt gekoppeld aan voldoende vooruitgang in de werkzaamheden appropriate care;
- ze wordt voorbehouden aan sectoren die in 2023 de indexmassa deels selectief inzetten binnen de eigen sector;
- ze wordt toegekend op een administratief eenvoudige manier zonder de creatie van gedifferentieerde tarieven, vb via een premie.

De Algemene Raad legt -op voorstel van het Verzekeringscomité- tegen eind 2022 de parameters voor de verdeling van de enveloppe vast.

4. Specifiek voor de sector **thuisverpleging** wordt een bijkomende compensatie voorzien voor de gestegen kosten. Er wordt hiervoor 5 miljoen euro uitgetrokken binnen de begrotingsdoelstelling ter verhoging van de forfaitaire tegemoetkoming diensten thuisverpleging. (zie punt 3.7). We vragen de overeenkomstencommissie voorts om in samenwerking met de sociale partners te bekijken of binnen het wettelijk kader de reserves van het Zorgpersoneelfonds eenmalig ingezet kunnen worden om liquiditeitsproblemen te vermijden.

Bij de Raad van State is een beroep lopend tegen het ontwerp KB met betrekking tot de verantwoordingsdrempels in de sector. De overeenkomstencommissie wordt gevraagd een nieuwe reglementaire bepaling te nemen om dit te realiseren. Dit moet kaderen in een globaal actieplan om de fraude in de sector te bestrijden en de handhaving te versterken. De opdracht wordt gegeven aan de OC thuisverpleging ism RIZIV – DGEC – NCAA (Nationaal College Adviserend Artsen) om tegen 30 juni 2023 dit actieplan op te stellen.

Dit moet gepaard gaan met een grondige reflectie over een nieuw financierings- en organisatiesysteem van de sector, en taakuitzuivering. Daarbij moet uiteraard ook aandacht besteed worden aan het verantwoord omspringen met verplaatsingen in het kader van een duurzaam beleid.

5. De beslissing van de regering om de netto **patronale RSZ-bijdragen** uitzonderlijk te verminderen met 7,07 procent in het eerste en tweede kwartaal 2023 geldt ook voor de zorgsector. Voor het derde en vierde kwartaal kan de sector tevens op een automatische manier uitstel van betaling aanvragen ten belope van 7,07 procent van de verschuldigde netto patronale RSZ-bijdragen. De zorgsector geniet voorts de huidige BTW-verlaging op energie tot 6 procent.

3.6. Appropriate care

De solidair vergaarde middelen toegekend voor de ziekteverzekering moeten zo doelmatig mogelijk worden ingezet. Van de zorgsector wordt verantwoordelijkheid en hervormingszin verwacht. In het kader van de meerjarenoefening van het RIZIV en de spending reviews van Europa werden de afgelopen jaar bijvoorbeeld bij de artsen terzake inspanningen geleverd. Het akkoord artsen-ziekenfondsen 2021 bevatte een pakket appropriate care t.b.v. 40 miljoen euro, dat werd uitgewerkt.

Deze inspanning wordt vanaf 2023 versterkt door het bepalen van cijfermatige doelstellingen inzake het wegwerken van uitgaven die niet leiden tot gepaste zorg ('appropriate care'), waarbij appel gedaan wordt op alle sectoren. Het is de bedoeling reeds in 2023 (20 miljoen) en vooral in 2024 (80 miljoen) ruimte te creëren voor het beantwoorden van onvervulde noden. De helft van deze middelen kan in 2024 ingezet worden in de betrokken sector, de andere helft binnen de globale begrotingsdoelstelling (en zal deel uitmaken van het niet-gefinancierd bedrag).

De Commissie voor Begrotingscontrole wordt gevraagd ten laatste op 15 februari 2023 een voorstel te doen tot verdeling van de te leveren inspanning over de sectoren. Na advies van het Verzekeringscomité, beslist de Algemene Raad hierover. Er wordt hierbij geput uit onder meer de bestaande auditrapporten, de fiches appropriate care uit het meerjarentraject en het handavingsplan van de DGEC. Er zal een prioritaire inspanning gevraagd worden aan de sectoren die hun partiële begrotingsdoelstelling 2022 overschrijden zonder afdoende verklaringen. Na de beslissing door de Algemene Raad is het aan de sectoren om voorstellen uit te werken, conform de aan hen gevraagde inspanning. Bij gebrek aan een gepast en gebudgetteerd voorstel tegen 30 september 2023 zal het bedrag lineair ingehouden worden op de betreffende sector.

De werkzaamheden inzake de ziekenhuishervorming, inclusief de doelmatigheidsoefening klinische biologie, de nomenclatuurhervorming en de New Deal Huisartsen, worden verder gezet. Hierbij kunnen middelen verschoven worden.

Ook andere appropriate care maatregelen -onder meer in het domein van thuishospitalisatie of daghospitalisatie- worden uitgevoerd.

Thuishospitalisatie oncologie en antibioticatherapie worden in een budgetneutraal kader en met een verschuiving van middelen, conform het voorstel dat in de overeenkomstencommissie ziekenhuizen-ziekenfondsen op tafel ligt, structureel uitgerold. In dit kader worden enerzijds de middelen die vrijkomen door de reductie van het aantal ligdagen (deel prijs per dag) in de gevallen van antibioticatherapie voor een bedrag van 752.743 euro en anderzijds een budget van 1.349.446 € structureel verschoven van het Budget Financiële Middelen naar de transversale budgetlijn. Ook wordt een beperkt deel van de geraamde minuitgaven voor de artsen bij oncologische thuishospitalisatie (met name een bedrag van 340.300 €) structureel verschoven naar de transversale budgetlijn. Rekening houdende met deze middelen binnen de transversale budgetlijn en op basis van de overeenkomst die de financiering van het dagziekenhuis zal regelen, zal bijkomend nog een bedrag verschoven worden vanuit het budget van het oncologisch dagziekenhuis opdat met deze middelen de kost van de coördinatie en toediening door een verpleegkundige kan worden gedekt.

Hiernaast wordt elke sector met aandrang gevraagd waar mogelijk bijkomende inspanningen te leveren met het oog op het vrijmaken van middelen voor prioritaire noden binnen de eigen sector.

3.7. Initiatieven van het Verzekeringscomité

De Algemene Raad herneemt de initiatieven die zijn vermeld onder punt 4C van het voorstel van het Verzekeringscomité van 3 oktober 2022 (Nota CGV 2022/282) als basis en past ze aan conform onderstaande. Ze onderschrijft de door het Verzekeringscomité naar voor geschoven drie pijlers:

1. Financiële toegankelijkheid voor de patiënt;
2. Fysieke toegankelijkheid voor de patiënt;
3. Welzijn voor de zorgverleners (cf. ook punt 3.5).

Teneinde het beschermingsmechanisme te versterken in het kader van crisissen worden de **remgeldplafonds van de maximumfactuur** eenmalig niet geïndexeerd in 2023. Gezien de herziene technische ramingen uitgaan van een historische trend is de impact van de hoge inflatie op de mafplafonds niet opgenomen in de technische ramingen. De niet-indexering van de remgeldplafonds kan bijgevolg gerealiseerd worden binnen de technische ramingen. Hiermee beschermen we zo'n 665.000 gezinnen, waarvan 450.000 met een persoon met een chronische aandoening, tegen oplopende gezondheidskosten. Vanaf 2024 geldt de normale indexering, tenzij andere beslissing door de regering.

De Algemene Raad neemt acte van het voorstel van het Verzekeringscomité om de **verhoogde tegemoetkoming** automatisch toe te kennen aan langdurig werklozen en arbeidsongeschikten gezien zij onder de inkomensplafonds zouden zitten. In het kader van een snellere en meer automatische toewijzing van de verhoogde tegemoetkoming worden uiterlijk eind 2022 voorstellen van de werkgroep Verzekerbaarheid verwacht, waarbij ingezet wordt op het verminderen van de non-take up in het huidig reglementair kader. Het spreekt vanzelf dat de werkgroep rekening moet houden met het feit dat de toekenning van de verhoogde tegemoetkoming op basis van een sociaal statuut niet gebruikelijk is; het automatisme is meestal gekoppeld aan een statuut waarvoor reeds een inkomenstoets is uitgevoerd. Bovendien moeten de nodige budgettaire ramingen (inclusief de impact op afgeleide rechten, waaronder het sociaal energietarief) van dit voorstel worden opgemaakt. De conclusies van de werkgroep zullen worden voorgelegd aan de regering.

Er worden acties ondernomen worden om de **derdebetalersregeling** verder te promoten, en dit in alle sectoren.

Binnen de transversale budgetlijn is nog een bedrag van 7.635 keuro beschikbaar voor diverse projecten in de eerstelijns. Een deel van dit bedrag is nodig voor de tweede fase om mensen met longcovid goede en toegankelijke zorg te kunnen bieden. Er wordt voorgesteld het restbedrag te besteden aan een conventie '**gespecialiseerde MS zorgcoördinator en multidisciplinaire MS raadpleging**' die kan worden uitgerold in samenwerking met de MS Liga en met de ziekenhuizen die in MS zijn gespecialiseerd. Een gelijkaardige maatregel dient genomen te worden voor mensen met de ziekte van Parkinson. Ten derde zal een transversaal project uitgewerkt worden inzake **mondhygiënist in eerstelijns**.

Het Verzekeringscomité stelt in de rubriek artsenhonoraria een bedrag voor van 6.444 keuro voor somatische zorg in psychiatrische ziekenhuizen. Het betreft een bijkomende maatregel in het kader van het transversaal project '**somatische zorg in geestelijke gezondheidszorg**' die uitvoerig geeft aan enkele aanbevelingen van het KCE. Bij de uitwerking door de transversale werkgroep dienen ook de andere aanbevelingen van het KCE in aanmerking te worden genomen. Er wordt op gewezen dat de klemtoon hierbij ligt op de liaison met en de coördinatie door de huisarts.

Het nationaal akkoord artsen-ziekenfondsen 2022-2023 voorziet een bedrag van 4 miljoen euro voor aangepaste **honorering van neuroloog, psychiater en geriater bij residenten in WZC**. Er wordt aangedrongen op een snelle uitvoering hiervan.

Er wordt een aanzienlijke investering gedaan in de sector van de **kinesithérapie**, en dit gekoppeld aan appropriate care maatregelen. Deze investering heeft tot doel de conventiegraad in de sector te verhogen, en een aanvang te nemen met een modernisering van de nomenclatuur in de sector.

In navolging van de parlementaire resolutie 0031/006 van 9 januari 2020 ter aanmoediging van de totstandbrenging van **moedermelkbanken** in de ziekenhuizen en over de vaststelling van regels voor de werking ervan, wordt een budget van 1,036 miljoen euro vrijgemaakt voor de ondersteuning en realisatie van zowel interne als externe moedermelkbank(en) en de promotie van borstvoeding en ontwikkelingsgerichte zorg in ziekenhuizen via gerichte opleidingsprogramma's, met specifieke aandacht voor de intensieve neonatale afdelingen. Het belang van de eerste 1.000 dagen is genoegzaam bekend. Een groep die bijzondere aandacht verdient, zijn prematuur geboren kinderen.

Het benodigd budget is binnen de doelstelling beschikbaar, gezien het voorzien budget voor het sociaal statuut van de vroedvrouwen -dat weerhouden wordt- opgenomen wordt binnen de huidige administratieve begroting. In dit kader wordt ook de tegemoetkoming voor donormelk, die sinds 1987 niet geïndexeerd werd, geïndexeerd. Het benodigd budget van 151.000 euro zal prioritair worden vrijgemaakt op het bufferbudget dat ter beschikking is van de Commissie voor de Tegemoetkoming van Farmaceutische Producten en Verstrekkingen.

Er wordt werk gemaakt van de terugbetaling van **hoofdhuid- en hand/voetkoeling** voor kankerpatiënten onder behandeling met neuro- of haar- of nageltoxische chemotherapie. De hoofdhuid- en handvoetkoeling (via hilotherapie) moet aan alle patiënten die ervoor in aanmerking komen aangeboden worden ter verbetering van hun levenskwaliteit (zelfbeeld, psychisch welzijn, sociaal stigma). De hoofdhuid- en de handvoetkoeling wordt hiertoe ofwel opgenomen in het bestaande forfait oncologische daghospitalisatie of er wordt een apart forfait gecreëerd. De patiënt treft geen persoonlijk aandeel. Het benodigd budget van 3,8 miljoen euro wordt gefinancierd via de voorziene besparingen door de uitbreiding van de GEP-overeenkomst (art.56).

Chemotherapie kan haaruitval veroorzaken die meestal tijdelijk is maar de patiënt toch ernstig kan belasten. De bestaande nomenclatuur voorziet reeds in een **tegemoetkoming voor pruiken**. Patiënten kunnen er ook voor kiezen om een sjaal, pet of muts te dragen na het haarverlies. Hiervoor is echter geen tegemoetkoming voorzien terwijl dit voor veel patiënten een valabel alternatief is. De nomenclatuur zal worden aangepast waarbij maximaal drie accessoires worden ondersteund, waaronder ten minste één accessoire van het textieltype (cf. sjaal, tulband, hoed, muts, baret of een haarstukje) en dit binnen het bestaande budget.

Jaarlijks krijgen ongeveer **1.700 jongeren tussen de 16 en de 35 jaar de diagnose van kanker**. Deze Adolescents en Young Adults (AYA's) vormen een specifieke doelgroep op medisch en psychosociaal vlak en kwaliteitsvolle, leeftijdsspecifieke zorg is eveneens noodzakelijk voor hen. Er worden artikel 56 overeenkomsten afgesloten met de zes Belgische ziekenhuizen die meer dan 50 AYA's per jaar behandelen ter creatie van AYA-zorgteams naar analogie met het palliatief zorgteam of het geriatriesch liaisonsteam. In deze AYA zorgteams zijn een AYA coach, een psycholoog en een sociaal werker beschikbaar en zij ondersteunen de AYA op psychosociaal vlak. Een budget van 600.000 euro is hiertoe ingeschreven binnen art.56.

Conform het regeerakkoord wordt ingezet op het stimuleren van alternatieven voor klassieke hospitalisatie. **Herstelverblijven** zijn een schakel in het zorgcontinuüm thuis/ziekenhuizen. Na overleg met de deelstaten en de sectoren wordt een federale terugbetaling voorzien voor de geboden zorg in

deze centra. Dit ook als doelstelling de betaalbaarheid voor de patiënten te garanderen. Van de deelstaten wordt een proportionele inspanning verwacht in het kader van hun bevoegdheden. Een multidisciplinaire interfederale werkgroep zal voorts worden opgericht om een coherent antwoord te bieden op de toenemende revalidatienoden, waarbij gekeken zal worden naar de plaats van zowel revalidatieziekenhuizen, revalidatie-afdelingen, herstelverblijven en thuiszorg.

Het plan van aanpak voor de ziekenhuishervorming voorziet een pakket maatregelen in het kader van de klinische biologie. Hierdoor wordt tweemaal 23 miljoen euro vrijgemaakt tegen 1 januari 2024. Deze middelen worden gelijk verdeeld ingezet voor enerzijds

- Huisartsen: In het kader van de **New Deal Huisartsen** wordt gewerkt aan een vernieuwd organisatie- en financieringsmodel voor huisartsen. Dit wordt in 2023 voorbereid met oog op implementatie in 2024.
- Artsen-specialisten: Voor de **artsen-specialisten** wordt een gelijkaardige oefening aangevat met betrekking tot onderwerpen als raadplegingen, urgentiegeneeskunde, toezicht, beschikbaarheid, multidisciplinair overleg. Van de werkgroep onder leiding van de voorzitter van NCAZ wordt een oriëntatienota verwacht tegen eind maart 2023.

De regering geeft ook nog aan dat er een werkgroep zal starten omtrent de taakuitzuivering en -differentiatie. Er moet gewaakt worden over samenhang tussen de verschillende aanbevelingen.

Financiële toegankelijkheid voor de patiënt:

Maatregel	Budget op jaarbasis (000€)
Niet-indexering remgeld plafonds van de MAF	<i>pm</i>
Brilglazen en andere hulpmiddelen: aanpassing van de nomenclatuur en drempelverlaging, met name verlaging van 7,75 tot 6 dioptrie voor de doelgroep 18-65 jarigen (zie fiche GDOS-031)	3.354
Mond- en tandzorg: uitbreiding leeftijd codes kinderen (zonder remgeld) tot de 19de verjaardag	3.527
Uitbreiding leeftijd tot 60ste verjaardag voor paradontaal onderzoek	445
Afschaffing van de leeftijdsgrens voor het jaarlijkse mondonderzoek	1.500
Integratie maximumtarieven (bijkomende stap)	1.500
Uitbreiding van de terugbetaling sensoren voor diabetes type II (in stappen om tot een correcte prijszetting te komen)	7.000
Oncofreezing (uitbreiding indicaties) In het kader van gerichte maatregelen voor kankerpatiënten wordt voorts ingezet op hoofd- en huidkoeling, hoofdbedekking, AYA-overeenkomsten en de uitbreiding van de doelgroep van de GEP-overeenkomst.	1.500 <i>pm</i>
Interhospitaal vervoer	6.494
Verhoging forfait enterale voeding in de thuissituatie	2.200
Totaal	27.520

Fysieke toegankelijkheid voor de patiënt:

Maatregel	Budget op jaarbasis (000€)
Transgender: oprichten van satellietcentra wegens wachtlijsten van meer dan 700 personen	471

Zeldzame aandoeningen: financiering zorgcoördinatiefunctie 4 pilootziekten	675
GGZ: somatische zorg in psychiatrische ziekenhuizen (eerste stap)	6.444
Continuïteit thuis/ziekenhuis – eerste fase : herstelverblijf / hersteleenheden na overleg met de regio's en de sectoren (tweede fase : uitbreiding naar SP-bedden en thuiszorg)	8.390
Resolutie moedermelkbank en donormelk	1.036
Gespecialiseerde zorgcoördinator en multidisciplinaire raadpleging voor MS en Parkinson-patiënten	<i>pm</i>
Mondhygiënist in eerstelijns	<i>pm</i>
Totaal	17.016

Welzijn voor de zorgverlener:

Maatregel	Budget op jaarbasis (000€)
Bijkomende structurele maatregel voor geconventioneerde zorgverstrekkers (steun op het vlak van de toenemende werkingskosten)	100.000
Sociaal statuut voor vroedvrouwen cf. thuisverpleegkundigen	<i>pm</i> (budget administratiekosten: 1.036)
Revalorisatie van kinesitherapeutische zorg op basis van indexmassa, budgettaire marge en indexering (zie onder): €17,29 miljoen op 1/1/2023 en €11,162 miljoen vanaf 1/7/2023 om de tijd te nemen om maatregelen appropriate care uit te schrijven al houdt deze beschrijving de realisatie van de revalorisatie op 1/7/2023 niet tegen	25.000
Het opwaarderen van de weekendcode voor de postnatale zorg op dag 5	492
Sociaal statuut voor de ASO's en HAIO's	5.000
Ondersteuning ziekenhuizen tegen cyber aanvallen	15.000
Ondersteuning thuisverpleging	5.000
Huisartsen New Deal	<i>pm</i>
Artsen-specialisten (werkgroep raadplegingen, multidisciplinair overleg,...)	<i>pm</i>
Totaal	150.492

Totaal 1 + 2+ 3	195.028
------------------------	----------------

3.8. Farmaceutische specialiteiten

Er wordt enerzijds ingezet op de uitbreiding van de **huisapothek** en anderzijds op een gedeeltelijke indexering van de **groothandelaars-verdelers**. Met de indexmassa 2023 voor de economische marge van de apothekers (9.183k€) verminderd met de middelen voorzien in het kader van de bijkomende vergoeding op 1 juni 2022 (1.392k€), worden de volgende maatregelen voorzien:

- een nieuw project afbouw benzodiazepines (150 keuro);
- de uitbreiding van het goed gebruik geneesmiddelen (GGG) honorarium astma naar COPD-patiënten (1.800k€);

- een indexering in 2023 van de marges van de groothandelaars-verdelers van 2%. In de loop van het jaar 2023 zal worden geanalyseerd in hoeverre het mogelijk is om vanaf 2024 een jaarlijkse indexatie uit te voeren volgens de modaliteiten van het koninklijk besluit van 8 december 'tot bepaling van de toepassingsmodaliteiten voor de indexering van de prestaties in de regeling van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging'.

Voor wat de **honorariummassa van de apothekers** voor de aflevering van vergoedbare farmaceutische specialiteiten in een voor het publiek opengestelde apotheek voor het jaar 2023 betreft, wordt de berekening van de Dienst voor het jaar 2023, en door de Overeenkomstencommissie Apothekers-Verzekeringsinstellingen goedgekeurd, weerhouden.

Specialiteiten die de combi-cliff maatregel hebben ondergaan worden vrijgesteld van de toepassing van de maatregel 'oude geneesmiddelen'. De prijs van deze specialiteiten wordt op het niveau van een referentiespecialiteit gebracht alleen wanneer het referentietariefbetalingssysteem wordt toegepast op alle 'mono' werkzame bestanddelen van de combinatie of rechtstreeks op de combinatie zelf.

Farmaceutische taksmodulatie. Na het besluit van de Europese Commissie om de EU-regels inzake staatssteun te verlengen om de gevolgen van de pandemie van het coronavirus voor de begunstigde bedrijven te verzachten, wordt de in artikel 191quinquies van de WUG-wet beschreven modulatie van de door farmaceutische bedrijven te betalen heffingen verlengd voor 2 extra jaren, 2022 en 2023 (met budgettaire weerslag in 2023 en 2024).

Tenders voor biosimilaires in ziekenhuizen. De besluiten in uitvoering van artikels 74 en 75 van de wet van 18 mei 2022 houdende diverse dringende bepalingen inzake gezondheid zullen in het eerste kwartaal van 2023 aan de IKW worden voorgelegd, na overleg met de sector (onder meer ziekenhuiskoepels).

Het besparingstraject van de farmaceutische sector zoals opgenomen in het regeerakkoord wordt onverminderd uitgevoerd.

Vanaf 1 januari 2023, **zal de cluster opening maandelijks gebeuren in plaats van 4 keer per jaar (R1:** wanneer een off-patent geneesmiddel naar de markt komt, verlaagt de prijs van het origineel geneesmiddel aan het begin van de eerstvolgende maand). Deze maatregel gaat samen met een vereenvoudiging van uitzonderingen: alle uitzonderingen die een evaluatie/beoordeling vereisen, worden geschrapt. Op die manier wordt de doelstelling van 210 miljoen euro in 2023 gegarandeerd. De bedrijven zullen de lancering van hun generiek 6 weken vooraf aan het RIZIV notificeren wat het RIZIV zal toelaten de originator en de andere stakeholders te informeren.

Voor juni 2023 zal de Farmaceutische Directie van het RIZIV, in samenwerking met vertegenwoordigers van de farmaceutische industrie, een **vereenvoudiging van het cliffensysteem** voorstellen. Het voorstel moet het mogelijk maken om vanaf 2024 minimaal 40 miljoen euro aan besparingen (op jaarbasis) te realiseren.

Heffingen. De basisheffing die sinds 2006 voorzien is in artikel 191, eerste lid, 15°novies, van de gecoördineerde GUV-wet wordt verdergezet in 2023, met een percentage van 6,73%. Gezien de huidige budgettaire conjunctuur, wordt de heffing van 1% die voorzien is in artikel 191, eerste lid, 15°duodecies, van dezelfde gecoördineerde wet eveneens verdergezet voor 2023. De weesheffing die beschreven wordt in artikel 191, eerste lid, 15°terdecies van dezelfde, bedoeld om de weesgeneesmiddelen met een omzet hoger dan 1,5 miljoen te laten deelnemen aan de uitgaven van de solidariteit, wordt ook in 2023 verdergezet.

3.9. Hervormingsagenda

De Algemene Raad treedt het Verzekeringscomité bij in zijn beoordeling van de prioriteit van de lopende hervormingsagenda en de herinvestering van de daaruit voortvloeiende efficiëntiewinsten in de gezondheidszorg. Deze hervormingsagenda is ook voor de regering zeer belangrijk en voorwerp van politieke beraadslaging in de regering. Het gaat met name:

- De hervorming van de financiering en de organisatie van de ziekenhuizen, inclusief de daghospitalisatie en B7 en B8¹
- Hervorming van de medische nomenclatuur
- Het interfederaal plan voor geïntegreerde zorg
- De geestelijke gezondheidszorg
- Agenda voor de toekomst van het zorgpersoneel om het tekort te bestrijden
- De New Deal voor de huisartsgeneeskunde
- Een nieuw akkoord met onder meer de farmaceutische sector, dat met name gericht is op de budgettaire verantwoordelijkheid van deze sector.
- Het meerjarig traject voor gezondheidszorgdoelstellingen. Er wordt gewerkt aan de reglementaire implementatie hiervan, mede op basis van de Principesnota Meerjarentraject van de Regering dat op 4 juli 2022 aan de Algemene Raad en het Verzekeringscomité werd toegelicht. De doelstelling hiervan is om :
 - o Ervoor te zorgen dat de beschikbare middelen ingezet worden op gezondheidszorgdoelstellingen met het oog op een betere volksgezondheid en een kwalitatievere zorg voor de patiënt; en dit gebaseerd op wetenschappelijke evidentie en de 5 AIM-doelstellingen
 - o Ervoor te zorgen dat de actoren beter met elkaar samenwerken om deze doelstellingen te bereiken
 - o Te zorgen voor een verfijndere budgettaire methodologie om deze paradigmashift te ondersteunen

In het kader hiervan worden de nodige reglementaire stappen, alsmede de oprichting van een Commissie voor Gezondheidszorgdoelstellingen voorbereid met het oog op implementatie uiterlijk vanaf het begrotingsproces 2025.

- Volgend op de oproep van het Verzekeringscomité en met het oog op het afsluiten van nieuwe akkoorden en overeenkomsten voor 2024 wordt door de Dienst Geneeskundige Verzorging van het RIZIV een diepgaande reflectie-oefening gehouden omtrent het conventiemodel. Dit moet een vernieuwd antwoord bieden op de fundamenten van onze ziekteverzekering :
 - o Zorgen voor voldoende zorgverleners die de tarieven respecteren
 - o Zorgen voor een toegankelijke en betaalbare zorg voor iedereen
 - o Zorgen voor een kwalitatieve zorg waar de solidaire middelen gepast worden ingezet
 - o Zorgen voor zorgverleners die hun werk op een kwalitatieve wijze kunnen verrichten

¹ De regering start een onderzoek, na advies van de Federale Raad voor Ziekenhuisvoorzieningen, teneinde de verschillende elementen en criteria voor de toewijzing van de sociale delen van het BMF te herzien om te beoordelen en te realiseren of een grotere concentratie van de beschikbare middelen ten gunste van de ziekenhuizen die de sociaal-economisch meest achtergestelde patiënten ontvangen, aangewezen is. Deze herziening zal plaatsvinden op basis van een constante begroting. Wanneer vervolgens all-in pakketten per DRG worden ingevoerd, moet een studie worden verricht om na te gaan of differentiatie haalbaar is. Deze zullen worden gedifferentieerd naar gelang van de sociaal-economische status van de patiënt, en wel op zodanige wijze dat zij het best de realiteit van de door het ziekenhuis gemaakte kosten weerspiegelen en aldus een billijke financiering van elke patiënt mogelijk maken. Indien deze differentiatie van de pakketten te complex blijkt te zijn, moet een van de sociale subonderdelen van het BFM worden gehandhaafd om een passende financiering naar gelang van het type patiënt te waarborgen. Deze differentiatiestudie zal worden uitgevoerd op basis van een constante begroting.

Er zal tevens een onderzoek gebeuren naar de adequaatheid van het onderdeel B7 van het BFM.

Binnen het Verzekeringscomité zal tevens een reflectie gebeuren over de harmonisering van telematicapremies, verplaatsingskosten, financiering van beroepsorganisaties,

**Bijlage 1 : Overzicht van de begroting
Annexe 1 : Aperçu du budget
Geneeskundige verzorging - Soins de santé**

ONTVANGSTEN - RECETTES	2023 prefiguratie préfiguration Monitoringcomité 22-09-2022	Wijzigingen Modifications	2023 Begroting Budget
in duizenden EUR en milliers EUR			
Bijdragen - Contributions	1.495.954	0	1.495.954
- Bijdragen gepensioneerden - Cotisations pensionnés	1.486.350		1.486.350
- Persoonlijke bijdragen - Cotisations personnelles	9.604		9.604
Staatstoelagen - Allocations publiques	811.078	61.000	872.078
- Provisie Covid 19 - Provision Covid 19	0	61.000	61.000
- Financiering Zorgpersoneelfonds BMF - Financement fonds blouses blanches	346.786		346.786
- Dotatie taks op de effectenrekeningen - Dotation taxe sur comptes-titres	464.292		464.292
Toegewezen ontvangsten - Recettes allouées	1.442.603	0	1.442.603
- Autoverzekering - Assurance automobile	224.718		224.718
- Vergoedingen farmaceutische producten - Redevances produits pharmaceutiques	4.544		4.544
- Heffing zakencijfer farmaceutische producten - Cotisation chiffre d'affaires produits pharmaceutiques	303.807		303.807
- Private verzekeringsmaatschappijen - Compagnies d'assurances privées	197.945		197.945
- Heffing marketing farmaceutische firma's - Cotisation marketing firmes pharmaceutiques	6.290		6.290
- Diverse verzekeringen - Assurances diverses	705.299		705.299
Externe overdrachten - Transferts externes	314	0	314
- Gedetineerden - Détenus	0		0
- Protocolakkoord Belrai - uitgaven gemeenschappen - Protocole accord Belrai - dépenses communautés	314		314
Opbrengsten beleggingen - Revenus des investissements	1.508	0	1.508
- Beleggingen V.I.'s - Placements O.A.	3		3
- Beleggingen bijdragefondsen - Placement fonds de cotisations	1.505		1.505
Diverse ontvangsten - Recettes diverses	1.950.012	0	1.950.012
- Terugvorderingen art. 157 - Récupérations art. 157	12.161		12.161
- Gerechtelijke interesten - Intérêts judiciaires	1.703		1.703
- Kontrakten art. 111 geneesmiddelen (oud art. 81) - Contrats art. 111 médicaments (ancien art. 81)	1.429.348		1.429.348
- Boetes controledienst ziekenfondsen - Amendes Off. de contrôle mutualités	30		30
- Internationale verdragen (IV) - Conventions internationales (CI)	474.470		474.470
- Protocolakkoord IV - Protocole d'accord CI	32.300		32.300
Overdrachten vanuit de globale beheren - Transferts de la gestion globale	34.708.417	-115.550	34.592.867
- Globaal beheer §1bis loontrekkenden - Gestion globale §1bis salariés	23.743.791		23.743.791
- Globaal beheer §1bis zelfstandigen - Gestion globale §1bis indépendants	2.391.416		2.391.416
- <u>Globaal beheer §1quater loont. (alt. Fin.) - Gestion globale §1quater salariés (fin. alt.)</u>	7.492.024	-104.977	7.387.047
- <u>Globaal beheer §1quater zelfs. (alt. Fin.) - Gestion globale §1quater indépendants (fin. alt.)</u>	754.578	-10.573	744.005
- Overdracht zelfstandigen - Transfert indépendants	184.375		184.375
- Financiering IBF via globaal beheer loontrekkenden - Financement FBI gestion globale salariés	142.233		142.233
Europees herstellfonds - Fonds européen de relance	7.250	0	7.250
Belgisch herstellplan - Plan de relance belge	24.360	0	24.360
Totaal ontvangsten - Total recettes	40.441.496	-54.550	40.386.946

**Bijlage 1 (vervolg 1) : Overzicht van de begroting
Annexe 1 (suite 1) : Aperçu du budget
Geneeskundige verzorging - Soins de santé**

UITGAVEN - DEPENSES	2023	Wijzigingen Modifications	2023
in duizenden EUR en milliers EUR	prefiguratie préfiguration Monitoringcomité 22-09-2022		Begroting Budget
Prestaties - Prestations	35.285.295	61.000	35.346.295
- Totaal geneeskundige verstrekkingen - Total soins de santé	35.285.295	0	35.285.295
- Kosten COVID19 - Coûts COVID19	0	61.000	61.000
Beheerskosten - Coûts de gestion	1.045.563	0	1.045.563
- Administratiekosten V.l.'s - Frais d'administration O.A.	870.482		870.482
- N.M.B.S. - S.N.C.B.	21.199		21.199
- H.K.Z.I.V. - C.A.A.M.I.	21.690		21.690
- Patientenverenigingen - Associations de patients	827		827
- Nationaal contactpunt grensoverschrijdende gezondheidszorg - Point de contact national soins de santé transfrontaliers	10		10
- Overdracht kenniscentrum - Transfert centre de connaissance	20.786		20.786
- Beheerskosten - Frais de gestion	109.255		109.255
- Opdrachtenkosten - Frais de mission	1.314		1.314
Externe overdrachten - Transferts externes	2.638.560	976	2.639.536
- DOSZ, zeevarenden gepensioneerd - OSSOM, Marins pensionnés	594		594
- Dotatie fonds medische ongevallen - dotation fonds accidents médicaux	25.876		25.876
- Dotatie FAGG - dotation AFMPS	3.099		3.099
- Protocolakkoord Belrai - uitgaven gemeenschappen - Protocole accord Belrai - dépenses communautés	314		314
- Wet ziekenhuizen - loi hôpitaux	2.608.677	976	2.609.653
Diverse uitgaven - Dépenses diverses	1.464.828	-116.526	1.348.302
- Internationale verdragen - Conventions internationales	960.824	-60.000	900.824
- Interesten beleggingen (20%) - Intérêts placements (20%)	1		1
- Interesten bijdragen - Intérêts cotisations	1.505		1.505
- % op terugvorderingen - % sur récupérations	11.739		11.739
- Expertise - Expertise	7.090		7.090
- Sociaal statuut - Statut social	277.104	5.000	282.104
- Stages - Stages	123.413		123.413
- Campagnes - Campagnes	1.586		1.586
- Verhoogde kosten TD's - Frais supplémentaires OT	5.339		5.339
- IMA - steekproef - IMA échantillon	159		159
- e-gezondheid - e-santé	85.274		85.274
- Adviserend artsen accreditering - Médecins conseils accréditation	1.077		1.077
- Autoverzekering - Assurance automobile	90		90
- Verminderen heffing zakencijfer (nieuw) - Réduction cotisation chiffre d'affaires (nouveau)	42.000		42.000
- Dotatie e-health - Dotation e-health	17.341		17.341
- Gerechtelijke interesten - Intérêts judiciaires	128		128
- BENELUXA : scanning horizon - BENELUXA : scanning horizon	1.000		1.000
- Extra middelen toekomstpact - moyens supp pacte avenir	268		268
- Art. 56-22 - Art. 56-22	75.100	600	75.700
- Sociaal akkoord - Accord social	172.848		172.848
- Transfer buiten doelstelling - Transfert hors objectif	-109.995	-6.680	-116.675
- Niet te besteden bedrag - Montant non affectable	-210.000		-210.000
- Andere niet te besteden bedragen - Autres montants non affectables	0	-55.446	-55.446
- Handhaving/doelmatige zorg - Maintien / efficencies des soins	937		937
Relanceplan	7.250		7.250
Totaal uitgaven - Total dépenses	40.441.496	-54.550	40.386.946

Bijlage 1 (vervolg 2) : Overzicht van de begroting
Annexe 1 (suite 2) : Aperçu du budget
Geneeskundige verzorging - Soins de santé

- Resultaat van het jaar - Résultat de l'année in duizenden EUR en milliers EUR	2023 prefiguratie préfiguration Monitoringcomité 22-09-2022	Wijzigingen Modifications	2023 Begroting Budget
	Ontvangsten van het jaar - Ressources de l'année Uitgaven van het jaar - Dépenses de l'année Primair resultaat van het jaar - Résultat primaire de l'année	40.441.496 40.441.496 0	-54.550 -54.550 0

Bijlage 2 : Vaststelling van de globale begrotingsdoelstelling geneeskundige verzorging 2023 in partiële doelstellingen
Annexe 2 : Fixation de l'objectif budgétaire global soins de santé 2023 en objectifs partiels

OMSCHRIJVING - LIBELLE	2023	2023	2023	2023	2023	2023
	p 2022 (*)			p 2023		p 2023
	TR sept 2022	INDEX gezondheid 8,14%	SPILINDEX	TR sept 2022	Wijzigingen	Budget 2023
	CT sept 2022	INDEX santé 8,14%	INDICE PIVOT	CT sept 2022	Adaptations	Budget 2023
	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR
0. - Transversale gezondheidszorgdoelstellingen Objectifs de soins de santé transversaux						
a) Voortraject voor patiënt met risico op diabetes en opvolging van patiënten met diabetes Pré-trajet pour patient à risque de diabète et suivi des patients diabétiques	5.000	407	0	5.407		5.407
b) Zorgtraject voor kinderen met obesitas Trajet de soins pour enfants obèses	5.000	407	0	5.407		5.407
c) Multidisciplinair perinataal (pre- en postnataal) zorgtraject voor kwetsbare vrouwen, zie KCE-studie 326 Trajet de soins multidisciplinaire périnatal (pré-et postnatal) pour femmes fragilisées voir KCE étude 326	10.000	814	0	10.814		10.814
d) Zorgpad rond de patiënt pre- en post abdominale orgaantransplantatie Itinéraire de soins autour du patient avant et après une transplantation d'organe abdominal	4.900	399	0	5.299		5.299
e) Meer psychiatrische zorg, maar ook in somatische zorg voor jongeren met psychiatrische problemen Plus de soins psychiatriques mais aussi soins somatiques pour jeunes avec problèmes psychiatriques	5.000	407	0	5.407		5.407
f) Reductie van de heropnames (nieuwe hospitalisatieperiodes) door de uitrol van een betere pulmonaire revalidatie en het verhogen van de levenskwaliteit van de betrokken patiënten door hun functionele mogelijkheden te verbeteren Réduire les réadmissions (nouvelles périodes d'hospitalisation) par le déploiement d'une meilleure réhabilitation pulmonaire et l'augmentation de la qualité de vie des patients concernés par l'amélioration de leurs capacités fonctionnelles	5.000	407	0	5.407		5.407
g 1) Overeenkomst post Covid-19 - Convention post Covid-19	6.670	543	0	7.213		7.213
g 2) Diverse projecten in het kader van secundaire en tertiaire preventie in de eerste lijn Plusieurs projets dans le domaine de la prévention secondaire et tertiaire dans la première ligne	7.060	575	0	7.635	-7.635	0
g 2.1) MDR MS				0	1.000	1.000
g 2.2) MDR Parkinson				0	1.000	1.000
g 2.3) Mondhygiënisten eerstelijnspraktijken - Hygiënistes bucco-dentaires pratiques première ligne				0	1.000	1.000
g 2.4) Saldo (waaronder neurocognitieve longcovid) - Solde (dont longcovid neurocognitifs)				0	4.635	4.635
h) Terugbetaald ontweningsplan via magistrale bereidingen voor het afkicken van benzodiazepines en de 'zogenaamde' Z drugs in overleg met en op voorschrift van de huisarts Le remboursement d'un plan de sevrage aux benzodiazépines et « Z drugs » via des préparations magistrales, en concertation et sur prescription du médecin généraliste	0	0	0	0	150	150
i) Somatische zorg in psychiatrische ziekenhuizen - Soins somatiques dans les hôpitaux psychiatriques				0	6.444	6.444
j) Thuishospitalisatie - Hospitalisation à domicile					2.443	2.443
Gereserveerd bedrag - Montant réservé						
Totaal - Total	48.630	3.959	0	52.589	9.037	61.626
1. - Honoraria van artsen Honoraires médicaux						
a) Klinische biologie - Biologie clinique	1.456.688	129.588	0	1.586.276		1.586.276
b) Medische beeldvorming - Imagerie médicale	1.428.401	120.139	0	1.548.540		1.548.540
c) Raadplegingen, bezoeken en adviezen - Consultations, visites et avis	2.771.358	260.289	0	3.031.647		3.031.647
d) Speciale verstrekkingen - Prestations spéciales	1.597.878	130.067	0	1.727.945		1.727.945
e) Heelkunde - Chirurgie	1.228.111	99.968	0	1.328.079		1.328.079
f) Gynaecologie - Gynécologie	65.491	5.331	0	70.822		70.822
g) Toezicht - Surveillance	516.338	42.030	0	558.368		558.368
h) Honoraria buiten nomenclatuur - honoraires hors nomenclature	177.957	9.736	0	187.693		187.693
i) Onverdeeld- Non réparti	-6.005	-489	0	-6.494	-340	-6.834
j) Gereserveerd bedrag - Montant réservé						
<i>subtotaal zonder bio en rx</i>	<i>6.351.128</i>	<i>546.932</i>	<i>0</i>	<i>6.898.060</i>	<i>-340</i>	<i>6.897.720</i>
Totaal - Total	9.236.217	796.659	0	10.032.876	-340	10.032.536
2. - Honoraria van tandhekkundigen Honoraires dentaires	1.160.546	108.048	0	1.268.594	6.972	1.275.566
Gereserveerd bedrag - Montant réservé						
Totaal - Total	1.160.546	108.048	0	1.268.594	6.972	1.275.566
3. - Farmaceutische verstrekkingen Fournitures pharmaceutiques						
a) Farm. specialiteiten - Spécialités pharm.	5.589.958	53.896	0	5.643.854	-3.993	5.639.861
a.1 Economische marge - Marge économique (**)	112.819	9.183	0	122.002	-6.927	115.075
a.2 Honoraria apothekers - Honoraires pharmaciens (**)	536.419	44.713	0	581.132	1.800	582.932
b) Magistrale bereidingen - Préparations magistrales	71.623	4.573	0	76.196		76.196
c) Wachthonoraria - Honoraires de garde	6.874	560	0	7.434		7.434
d) Bloed - Sang	90.916	7.401	0	98.317		98.317
e) Medische hulpmiddelen - Dispositifs médicaux	48.729	98	0	48.827		48.827
f) Medische voeding - Alimentation médicale	34.142	35	0	34.177	2.200	36.377
g) Radio-isotopen - Radio-isotopes	57.115	0	209	57.324		57.324
h) Desinfecterende baden - Bains désinfectants	106	0	0	106		106
i) Zorgtrajecten - Trajets de soins	9.197	87	0	9.284		9.284
j) Zuurstof - Oxygène	687	8	0	695		695
k) Honoraria zuurstof - Honoraires oxygène	346	28	0	374		374
l) Analgetica - Analgésiques	0	0	0	0		0
Gereserveerd bedrag - Montant réservé						
Totaal - Total	5.909.693	66.686	209	5.976.588	-1.793	5.974.795
4. - Honoraria van verpleegkundigen (thuisverzorging) Honoraires des praticiens de l'art infirmier (soins à domicile)	1.939.158	155.863	416	2.095.437		2.095.437
Zorgpersoneelsfonds - Fonds blouses blanches	48.000	0	0	48.000		48.000
Gereserveerd bedrag - Montant réservé						
Totaal - Total	1.987.158	155.863	416	2.143.437	0	2.143.437

	OMSCHRIJVING - LIBELLE	2023	2023	2023	2023	2023	2023
		p 2022 (*)			p 2023		p 2023
		TR sept 2022	INDEX gezondheid 8,14%	SPIINDEX	TR sept 2022	Wijzigingen	Budget 2023
		CT sept 2022	INDEX santé 8,14%	INDICE PIVOT	CT sept 2022	Adaptations	Budget 2023
		000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR
5.	- Specifieke tegemoetkomingen diensten thuisverpleging Interventions spécifiques services de soins à domicile Gereserveerd bedrag - montant réservé Totaal - Total	41.957	0	0	41.957	5.000	46.957
6.	- Verzorging door kinesitherapeuten Soins par kinésithérapeutes e-Attest Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	968.650 27.737	96.755 2.258	0 0	1.065.405 29.995	25.000	1.090.405 29.995
7.	- Verzorging door bandagisten en orthopedisten Soins par bandagistes et orthopédistes * Bandagisten - Bandagistes Gereserveerd bedrag - Montant réservé * Orthopedisten - Orthopédistes Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	64.913 195.069	5.284 15.879	0 0	70.197 210.948	0	70.197 210.948
8.	- Implantaten en invasieve medische hulpmiddelen Implants et dispositifs médicaux Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	888.425	0	0	888.425	0	888.425
9.	- Verzorging door opticiens Soins par opticiens Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	37.300	3.036	0	40.336	3.354	43.690
10.	- Verzorging door audiciens Soins par audiciens Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	94.214	7.669	0	101.883	0	101.883
11.	- Honoraria van vroedvrouwen Honoraires sages-femmes Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	43.435	3.509	0	46.944	492	47.436
12.	a) Verpleegdagprijs Prix de la journée d'entretien b) Forfaitaire dagprijzen in alg. ziekenhuizen Prix de la journée forfaitaire dans l'hôp. général c) Vervoer Transport d) Verpleegdagprijs : Niet-erkende bedden Prix de la journée d'entretien : Lits non-agrèés Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	7.689.364 308.564 6 41.921	0 25.117 0 0	266.917 0 0 0	7.956.281 333.681 6 41.921	3.301 3.843 0 0	7.959.582 337.524 6 41.921
13.	- Militair hospitaal - all-in prijs Hôpital militaire - prix all-in Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	10.699	0	368	11.067	0	11.067
14.	- Dialyse Dialyse a) Dialyse in het ziekenhuis - Dialyse à l'hôpital b) Dialyse thuis of in een centrum - Dialyse à domicile ou dans un centre Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	299.788 194.607	24.403 15.841	0 0	324.191 210.448	0	324.191 210.448
16.	- Forfaitaire dagprijs psychiatrische ziekenhuizen Prix journée forfaitaire hôpitaux psychiatriques Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	6.023	438	0	6.461	0	6.461
17.	- Eindeloopbaan Fin de carrière Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	26.082	0	1.191	27.273	0	27.273
18.	- Revalidatie en herscholing Rééducation fonctionnelle et professionnelle Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	577.839	4.615	13.059	595.513	9.746	605.259
19.	- Bijzonder solidariteitsfonds Fonds spécial de solidarité Unmet Medical Need Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	8.407 11.099	0 0	0 0	8.407 11.099	0	8.407 11.099
20.	- Logopedie Logopédie Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	152.980	15.160	0	168.140	0	168.140

	OMSCHRIJVING - LIBELLE	2023	2023	2023	2023	2023	2023
		p 2022 (*)			p 2023		p 2023
		TR sept 2022	INDEX gezondheid 8,14%	SPIINDEX	TR sept 2022	Wijzigingen	Budget 2023
		CT sept 2022	INDEX santé 8,14%	INDICE PIVOT	CT sept 2022	Adaptations	Budget 2023
		000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR
21.	- Andere kosten van verblijf en reiskosten Autres frais de séjour et frais de déplacement Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	17.061 17.061	1.389 1.389	0 0	18.450 18.450	0 0	18.450 18.450
22.	- Regularisaties Régularisations Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	-2.314 -2.314	0 0	0 0	-2.314 -2.314	0 0	-2.314 -2.314
23.	- Maximumfactuur Maximum à facturer Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	363.868 363.868	29.619 29.619	0 0	393.487 393.487	0 0	393.487 393.487
24.	- Chronische ziekten Patients chroniques Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	143.937 143.937	11.716 11.716	0 0	155.653 155.653	0 0	155.653 155.653
25.	- Palliatieve zorgen (patient) Soins palliatifs (patient) Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	23.272 23.272	1.894 1.894	0 0	25.166 25.166	0 0	25.166 25.166
26.	- Menselijk lichaamsmateriaal Matériel corporel humain Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	11.713 11.713	953 953	0 0	12.666 12.666	1.500 1.500	14.166 14.166
28.	- Geïnterneerden Internés Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	33.897 33.897	2.759 2.759	0 0	36.656 36.656	0 0	36.656 36.656
30.	- Specifieke zorgprogramma's Programmes de soins spécifiques a) COMA b) PVS c) MS/ALS/HUNTINGTON Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	3.883 570 18.183 22.636	316 46 1.480 1.842	0 0 0 0	4.199 616 19.663 24.478	0 0	4.199 616 19.663 24.478
31.	- Medische huizen Maisons médicales Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	274.418 274.418	22.017 22.017	180 180	296.615 296.615	0 0	296.615 296.615
33.	- Sociaal akkoord Accord social Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	38.509 38.509	1.522 1.522	403 403	40.434 40.434	0 0	40.434 40.434
34.	- Diversen Divers Budget ICT implantaten - Budget ICT implants Kankerplan/chronisch ziekten - Plan cancer/mal.chron. Transfert uitkeringsverzekering - Transfert indemnités Aanpassing, verzekeraarbaarheid - Adapt. assurabilité Harmonisering voorkeuregeling - Harmonisation régime préférentiel Mediprima Advanced care planning Bijkomende terugbetaling in 2022 - Remboursement supplémentaire en 2022 Monkey pokken screening - Dépistage variolose du singe Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	1.070 16.936 5.573 1.335 1.547 150 0 0 1.094 27.705	87 1.378 454 109 126 0 0 89 2.243	0 0 0 0 0 0 0 0 0	1.157 18.314 6.027 1.444 1.673 150 0 0 1.183 29.948	-1.600 -1.600	1.157 16.714 6.027 1.444 1.673 150 0 0 1.183 28.348
36.	Geïntegreerde zorg - Soins intégrés a) PGZ - PSI b) Zorgvernieuwing - Renouvellement de soins c) Belrai Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	8.795 12.942 1.162 22.899	716 1.053 95 1.864	0 0 0 0	9.511 13.995 1.257 24.763	0 0	9.511 13.995 1.257 24.763
39.	Compensatie volledige ontvangsten art. 111/81 Compensation recettes totales art. 111/81	1.429.348	0	0	1.429.348		1.429.348
40.	Psychologische zorg Aide psychologique Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	153.005 153.005	12.455 12.455	0 0	165.460 165.460	0 0	165.460 165.460
41.	LVZ : Forfaitaire honoraria SBV : Honoraires forfaitaires Totaal - Total	371.709 371.709	30.257 30.257	0 0	401.966 401.966	0 0	401.966 401.966

	2023 p 2022 (*)	2023	2023	2023 p 2023	2023	2023 p 2023
OMSCHRIJVING - LIBELLE	TR sept 2022	INDEX gezondheid 8,14%	SPIINDEX	TR sept 2022	Wijzigingen	Budget 2023
	CT sept 2022	INDEX santé 8,14%	INDICE PIVOT	CT sept 2022	Adaptations	Budget 2023
	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR	000 EUR
44. Nieuw Sociaal akkoord 2021-2022 Nouvel Accord social 2021-2022	43.972	3.579	0	47.551		47.551
45. Herwaardering Geestelijke gezondheid Revalorisation Soins de santé mentale Gereserveerd bedrag - Montant réservé Totaal - Total	5.391 5.391	439 439	0 0	5.830 5.830	0	5.830 5.830
47. Gedetineerden - Détenus	19.453	0	0	19.453		19.453
Herstelverblijf / Hersteleenheden - Séjour de convalescence / Unités de convalescence					8.390	8.390
Structurele maatregelen geconventioneerden - Mesures structurelles conventionnés					100.000	100.000
Appropriate Care					-20.000	-20.000
Gereserveerde bedragen 2023 - Montants réservés 2023					-40.000	-40.000
Totaal - Total	33.031.802	1.475.727	282.743	34.790.272	112.902	34.903.174
Niet te besteden bedrag (Farma) - Montant non affectable (Pharma)	210.000	0	0	210.000		210.000
Andere niet te besteden bedrag - Autre montant non affectable					55.446	55.446
Transfer buiten doelstelling - Transfert hors objectif : cybersecurity					3.416	3.416
Transfer buiten doelstelling - Transfert hors objectif : interhospitaal vervoer - transport inter hôpitaux					1.479	1.479
Transfer buiten doelstelling - Transfert hors objectif : moedermelkbank - banque lait maternel					236	236
Transfer buiten doelstelling - Transfert hors objectif : ASO's en HAIO's - MSF et MGF					5.000	5.000
Transfer buiten doelstelling - Transfert hors objectif : Drugbeleid - Politique en matière de drogue					-2.973	-2.973
Transfer buiten doelstelling - Transfert hors objectif : Thuishospitalisatie - Hospitalisation à domicile					-478	-478
Transfer buiten doelstelling - Transfert hors objectif	109.995	0	0	109.995		109.995
Resultaat - Résultat	33.351.797	1.475.727	282.743	35.110.267	175.028	35.285.295

(*) Exclusief de bijkomende vergoeding zorgverleners 1/06/2022 - Hors indemnité supplémentaire aux prestataires 1/06/2022

(**) Indicatieve bedragen, het betreft niet uitsluitend ZIV-tegemoetkoming
Montants indicatifs, il ne s'agit pas uniquement d'intervention AMI

Bijlage 3 : projecten artikel 56-22

nummer numéro	projecten artikel 56 - 22 Projets articles 56-22	Begroting Budget 2023
	Financiering referentielaboratoria :	
2	Aids laboratoria	9.380
3	Laboratoria besmettelijke ziekten	5.226
5	Prins Leopold Instituut voor Tropische geneeskunde	1.914
6	Consensusvergaderingen pharmanet	259
13	RIZIV-studies : OSE	158
16	EBP plan	
	cdlh	803
	ebpracticenet	1.740
	EBMG - duodecim	425
	WG ontwikkeling richtlijnen eerste lijn	424
	minerva	296
	cebam ebp plan	384
	KCE	141
	KCE/NAO	367
	saldo andere projecten	750
17	Kwaliteitsprojecten (IMA, feed-back)	698
20a	BCFI : bapcoc	246
23	Farmaco - therapeutisch overleg	2.054
25	Bestrijding multiresistente tuberculose	1.336
28	Ondersteuning beroepsorganisaties in het kader van het overleg	
	tandarts	496
	kine	496
	logopedisten	496
	apothekers	496
	verpleegkundigen	439
	band/orth	496
	vroedvrouwen	496
	Artsen	1.467
29	Kinesitherapie kwaliteitspromotie : Pro-Q-Kine	726
34a	AIDS anonieme testing	666
35a	AIDS profylactie	2.036
54	Ondersteuning anti hepatitis B, anti aids en anti SOA acties	772
57	Register beenmergdonoren (rode kruis) typering en werkingskosten (activering donoren) - extra uitbreiding	280
71	Pilootprojecten geïntegreerde zorg	1.155
77	Artsen in gevaar: burn-out	432
78	Uitvoering Witboek ivm toegankelijkheid tot zorg :	
	Zorgtraject kwetsbare zwangeren brussel (krachtlijn 3)	442
	ICT ontwikkeling (krachtlijn 3)	116
	0,5de lijn Brussel dokters van de wereld (krachtlijn 4)	2.124
	0,5de lijn Antwerpen dokters van de wereld (krachtlijn 4)	1.706
	Belta DOT therapiebegeleiding (krachtlijn 4)	393
	Interculturele bemiddeling (krachtlijn 5)	6.840
	Ervaringsdeskundigen (krachtlijn 5)	1.013
	Uitbreiding 0,5de lijn Brussel Dokters van de Wereld (krachtlijn 4)	971
	0,5de lijn Luik (Project Smile - krachtlijn 4)	448
	KCE Studie	108
	Community Health Workers (krachtlijn 5)	3.207
	Verslavingszorg	800
	Saldo andere projecten	1.519

nummer numéro	projecten artikel 56 - 22 Projets articles 56-22	Begroting Budget 2023
80	MRD (Minimal Residual Disease)	280
81	Neuromodulatie/DBS chronisch pijn - indicatie,registratie,patient	167
82	Sciensano - koppeling gezondheidsenquête	112
85	Sciensano - HSR (health status report)	364
88	Spine units	32
89	NGS next generation sequencing oncologie	4.142
90	GEP (ex-mammaprint)	4.237
91	mhealth (uitwerking terugbetaling)	489
97	Workstream 2 / Paris	459
99	Studie toegankelijkheid kwetsbare personen tandheelkunde	54
102	Brandwonden	559
104	Wetenschappelijke studie psychologen	210
105	To walk again	557
106a	Kinesitherapie - POC tijdseenhede	1.000
106c	Kinesitherapie - klinische richtlijn rond lage rugpijn	147
107	Uitbreiding van het BelRAI team	487
109	BeCPR - overeenkomst cerebral palsy	87
112	Tand- en mondgezondheid	767
113	Zorgpunten oekrainers	500
114	AYA (Adolescents and Young Adults)	600
115	HIV plan	1.044
116	BE-LTPC (Belgian Lifestyle Tool for Pregnancy and Childbirth)	400
117	Telemonitoring HIZ (hoog-infectieuze ziektes)	806
118	Nieuw project claudicatio	113
119	Ontwikkeling van monografie voor grondstoffen voor beperkt gebruik	250
120	Onderzoek stimulerende praktijkfinanciering in de thuisverpleging	PM
121	Pilootproject drughulpverlening voor personen in detentie	600

	TOTAAL	75.700
--	--------	---------------